

Eşit Olmayan İnsanlara Eşit
Davranmaktan Daha Büyük Bir Eşitsizlik
Olamaz

Thomas Jefferson

BİREYLER HAREKETE GEÇİRİLEBİLDİĞİ TAKTİRDE , İHTİYAÇLARI OLAN BİLGİ VE BECERİLERİ KAZANMALARINI SAĞLAYABİLECEK ÖĞRENME YETİLERİ İLE DOĞARLAR. BU YETİLER ATALARINDAN SÜZÜLE SÜZÜLE GELEREK BİRİKMIŞTİR.

BİREYİN ÖĞRENME YETİSİ, YAŞANTILARI VE GÖZLEMLERİ SONUCUNDA GELİŞİR.

İNSANI FARKLI KILAN DA ÖĞRENME VE ÖĞRENDİKLERİ YOLUYLA YAŞAM ORTAMLARINA YENİLİKLER VE FARKLILIKLAR KATABİLME BECERİSİDİR.

Eğitimciler ve aileleri aynı ölçüde ilgilendiren bir konu, öğrencilerin öğrenme konusunda sergiledikleri farklılıklardır.

Örnek verecek olursak; bazı öğrenciler belli konuları kolayca öğrenirken bazıları daha zor öğrenir, bazı öğrenciler belli yetenekleri iyi öğrenirken bazılarının belli bir düzeyin üstüne çıkamadığı gözlenir.

Bütün öğrenciler aynı anda öğretilen yetenek ya da bilgiyi aynı oranda veya aynı hızda öğrenemez.

Her öğrenci farklı öğrenme şekilleri sergiler.

Böyle bir farklılaşmanın oluşması çok doğaldır, çünkü her öğrencinin kendine özgü yapısı, yetenekleri, ilgi alanları, karakter özellikleri, alışkanlıkları, hayata bakış açıları ve bilgiyi işleyiş tarzı vardır.

Bu farklılıklar öğrencilerin öğrenme süreçlerini doğrudan etkiler.

Bir öğrencinin bir bilgiyi ya da yeteneği çok iyi bir şekilde öğrenebilmesi için öncelikle o bilgiyi ya da yeteneği öğrenmek istemesi gerekmektedir.

Bu olgu, öğrencilerin öğrenme sürecinde yaşadıkları farklılaşmayı doğrudan etkilemektedir.

Bu farklılaşma öğrencilerin öğrenme süreçleri sonunda, öğrenme çıktılarını da etkiler.

Öğrenme çıktısının sonunda öğrenci verilen bilginin kendine ilginç gelen, işine yarayan, sevdiği, hoşuna giden kısmını alacak ve kullanacaktır.

Eğitimde bilgilerin veriliş amacı; bilginin gerçek hayatla ilişkisini kurabilmek ve gerçek hayatta kullanılmalarını sağlamak olduğunu göz önünde bulundurursak, öğrenci yeni bilgiyi gerçek hayatta doğrudan kendine uyan ve istediği şekilde kullanacaktır.

Bu farklılaşma bir insanın eğitim hayatını bu kadar önemli ölçüde etkileyebiliyorsa, mutlaka aynı ölçüde dikkate alınmalı ve eğitim ortamlarında uygulanabilmelidir.

Bu farklılaşmayı yaratan kişisel özellikler nasıl bir insanın giyinme, yemek yeme, yaşama, araba sürme vs. gibi stillerini oluşturuyorsa aynı şekilde Öğrenme Stillerini de oluşturur.

ÖĞRENME STİLİ NEDİR ?

ÖĞRENME STİLİ NEDİR ?

Kan grubunuzu biliyor musunuz? Bilmiyorsanız bile, öğrenmeniz gerektiğini biliyorsunuz. Kan grubunuzun sizin için yaşamsal önemi var.

Kan grubunuz kadar önemli olan öğrenme stilinizi bilmeniz de yaşamınızı oldukça kolaylaştıracaktır. Çünkü öğrenme stilinizi bilmek, size anlamsız gelen pek çok davranışınıza anlam katacaktır. Öğrenme stiliniz, sizin kan grubunuz gibi doğuştan var olan ve sizin yaşamınıza çok derin etkili olan özelliğinizdir.

Öğrenme stiliniz yaşam boyu değişmez ama yaşamınızı değiştirir.

Alp BOYDAK

Öğrenme stili(tarzi); öğrenirken ve başkaları ile iletişimde bulunurken insanlar arasındaki benzerliklerin yanında, insanın kendine özgü olduğunu de gösterir.

Öğrenme stili; öğrencinin öğrenmeye hazırlanma, öğrenme ve hatırlama aşamalarında diğerlerinden farklı yollar kullanmasıdır.

Öğrencinin, öğrenme stillerini belirleyen öğeler 6 temel kategoride derlenmektedir.

Mizaç

Dünyaya bakış açımız, felsefemiz, doğuştan var olan, geliştirilebilen ve değiştirilemeyen özelliklerdir. Öğrenme stillerini etkileyen öğelerin büyük çoğunluğu mizacımızdan etkilenmektedir.

Mizaç kısaca, insanların bir çalışma, iletişim kurma ve öğrenme yoludur.

Mizaç insanların öğrenmelerinden çok davranışlarını etkiler. Her tavrın kendine özgü yapısı ve hareketleri vardır. İşte bu kişiselleşmeden yola çıkarak genel bir öğrenme stili profili oluşturmak mümkündür.

Tarz

Her bireyin kendine özgü hareket etme, yaşama, düşünme ve öğrenme tarzı vardır. Bu tarz bileşiminin içerdiği özellikler bireylerin öğrenme işlevlerinde çok önemli bir yere sahiptirler.

Tarzlar hakkında genel bir yanlışlık, tarz bileşenlerinin öğrenme stilleri ile tam olarak örtüştüğünün düşünülmesidir.

Aslında bir insanın 'tarzı' öğrenme stilleri bileşkesinin sadece bir parçasıdır.

İlgi Alanları

Bireyin özellikle ilgi duyduğu ve yaparken zevk aldığı alanlardır. İlgi alanlarına ilişkin yaygın bir kanı, bireyin ilgi alanlarınının sahip olduğu yetenekler doğrultusunda geliŐeceđidir.

Bu kanı tam olarak doğru değildir. Birey doğal yetenekleri dışında da bazı alanlara ilgi duyabilmektedir.

Yetenekler

Bireyin doğuştan sahip olduğu, bir şeyleri yapabilme yetileridir.

İnsanın sahip olabileceği tüm yetenekler on iki çeşit olarak tanımlanmakta ve her bireyin kendine özgü ilave yetenekleri olabilmektedir.

Yeteneklere özgü öğrenme ortamları ve etkinlikleri hazırlayabilmek, yetenekleri geliştiricidir.

Çevre

Bu bölümde çocuğun oyun oynadığı ya da ev içerisinde her hangi bir iş yaparken bulunduğu ortamın belirlenmesi sağlanmaktadır.

Bu bölüm en çok öğretim, etkinlik veya çalışma ortamı oluşturulmasında yararlı olmaktadır.

Zaman

Bireyin gün içerisinde çeşitli zaman dilimlerine göre gösterdiği davranışların belirlendiği bölümdür.

Buna bağlı olarak çocuğunuzun en verimli zamanlarında çalışması çalıştığı konuları daha iyi öğrenmesini sağlayabilmektedir

Öğrenme stilleri bakımından insanları görsel, işitsel, dokunsal olarak üç grupta toplayan çok sayıda çalışma bulunmaktadır.

Bu çalışmalardan birini yapan Grinder'e göre her 30 kişiden 22'si (%73) bu üç özelliğin ikisine, bazen de üçüne sahiptir. Görüldüğü gibi, her insan bunlardan biri ağırlıklı olmak üzere, ikisine, üçüne farklı derecelerde sahip olabilir.

Bir insanın ağırlıklı olarak, işitsel(İ) öğrenme stiline sahip olduğunu kabul edersek, aynı kişi farklı derecelerde de olsa görsel (G) ve dokunsal (D) olabilmektedir.

Nitekim insanların çoğunluğunun birden fazla öğrenme stiline sahip olduğu söylenebilir.

Öğrenme stillerinden yalnız birine (görsel, işitsel, dokunsal) sahip olanların, genel nüfus içinde çok az olduğu varsayılmaktadır.

Kuşkusuz, her sınıfta yalnız bir öğrenme stiline sahip bir ya da iki öğrenci olabilir.

Bunlar içinde en fazla dokunsallar problem olarak görülmekte evde ailelerini, okulda öğretmenlerini üzmemektedirler.

Görseller

Özel yaşamlarında genellikle düzenli ve titizdirler. Karışıklık ve dağınıklıktan rahatsız olurlar. Önce çalışma ortamlarını kendilerine göre düzenlerler, sonra çalışmaya başlarlar.

Çalışma masalarındaki araç ve gereçler için (kalem, silgi, kalemtıraş, makas, zımba vb.) sabit yerler belirlerler ve onları hep aynı yerde tutarlar.

Çalışma odaları, okuldaki dolapları, çantaları hep düzenlidir. Yazmayı pek sevmeseler de defterlerinin köşeleri kıvrılmasın diye gerekli önlemleri almışlardır

Bu nedenle ana-baba ve öğretmen tarafından takdir edilirler.

Görseller, öğretmenin ya da bir öğrencinin konuyu sunması/ anlatması olan düz anlatım yönteminin uygulanması durumunda, çabuk sıkılırlar ve dersten yeterince yararlanamazlar. Bunlar, derste işlenen konuyla ilgili öğrendiklerini gözlerinin önüne getirerek hatırlamaya çalışırlar.

O nedenle öğretmenler, her öğrencinin değişik oranlarda da olsa görsel öğrenme stiline sahip olduğunu düşünerek ve konuyla ilişkisini çok iyi kurarak harita, şema, grafik, resim, fotoğraf, katalog vb. görsel araçlar kullanmalıdır.

İşitseller

Ses ve müziğe karşı daha duyarlıdırlar. Küçük yaşlarda kendi kendilerine konuşurlar; sohbet etmeyi, birileriyle beraber çalışmayı severler.

Konuşma ve dinleme becerileri gelişmiştir. Çoğunlukla ahenkli ve güzel konuşurlar.

Özellikle İlköğretimin ilk sınıflarında kendi kendilerine konuştukları için, öğretmeni pek dikkatle dinleyemezler.

İşittiklerini daha iyi anlamalarına rağmen bu özellikleri nedeniyle öğrenme oranları azalır.

Sessiz okuma çalışmalarından pek yararlanamazlar; o nedenle, kendilerinin duyabileceği bir sesle okumalarına izin verilmesi gerekir.

Konuşarak, tartışarak ve başkalarının sözlü sunularını dinleyerek daha iyi öğrenirler.

Dinlemenin yanında konuşma fırsatı da verildiği için, derslerde grup çalışması gerektiren yöntem ve teknikler uygulandığında pek mutlu olurlar.

Dil ve yabancı dil derslerinde daha başarılıdırlar.

Dokunsallar

Bunlar oldukça hareketli, adeta sınıftaki yerlerinde duramayan çocuklardır. Hareket etmek için, kapıyı kapama, pencereyi açma, tebeşir getirme, tahtayı temizleme gibi görevleri hep kendileri yapmak isterler.

Uzun süre yerlerinde oturup dinlemeye/çalışmaya zorlanırlarsa hem dersten bir şey anlamazlar, hem de disiplin problemleri ortaya çıkabilir.

Geleneksel ğretim anlayışı gereği düz anlatım ve yazı tahtasının kullanımına dayalı geleneksel eğitim uygulamalarından en az yararlananlar onlardır. Bu nedenle, haylaz, tembel, geri zekalı, ve istenmeyen ğrenci/arkadaş olarak damgalanabilirler.

Derslerin düz anlatım yöntemiyle işlenmesi veya bununla birlikte göze hitap eden araç gereçlerin kullanılması dokunsal öğrencinin öğrenmesine yeterince katkı sağlamaz.

Bir başka ifadeyle, anlatımla birlikte harita, şema, grafik, resim, fotoğraf, katalog gibi görsel araçlar kullanılarak derse renk ve canlılık katılması onların öğrenmesini beklenen ölçüde etkilemez.

Kalıcı bir öğrenme için, ellerini kullanabilecekleri öğrenme ortamına ihtiyaçları vardır. Dokunsallar, derslik yerine laboratuvar, okul bahçesi, uygulama alanı gibi ortamlarda yaparak yaşayarak daha iyi öğrenirler.

Yapılması gerekenler

Öğrenme stillerinin bilinmesi, evde ve okulda çocuğa nasıl davranmamız gerektiğine ilişkin önemli ipuçları verir. Ana-babalar ve öğretmenler çocukları gözlemeli, hatta öğretmenler yalnız gözlem yapmakla yetinmemeli “öğrenme stillerini belirleme listesi” kullanarak öğrencilerinin öğrenme stillerini daha nesnel olarak belirlemelidirler.

Kuşkusuz, her insanın görsel, işitsel, dokunsal öğrenme stillerinden sadece birine sahip olması gerekmez. Çoğunlukla biri ağırlıklı olmak üzere, ikisine ya da üçüne sahip olunabilir. Yalnız görsel(YG), yalnız işitsel(Yİ), yalnız dokunsal (YD) öğrenme stiline sahip bir öğrenci ve ailesi geleneksel eğitim (ülkemizde olduğu gibi öğretmen merkezli ve ezber ağırlıklı öğretim/öğrenme) anlayışının hakim olduğu okullarda önemli sorunlarla karşılaşabilir.

Çünkü geleneksel eğitimde öğretmen aktif, öğrenciler pasiftir. Böyle bir ortamda, YD öğrenciler hareketlilikleri nedeniyle arkadaşlarını rahatsız eder ve sınıfın düzenini bozarlar. Yİ öğrenciler sessiz okuma yaptırıldığında sıkıntıya düşebilirler. YG öğrenciler ise, diğer iki gruptakiler kadar sıkıntı çekmezler.

Her öğrenme stilindeki öğrencilerin de dersten yararlanabilmesi için, okullarda öğrencinin aktif, öğretmenin rehber olduğu, öğrenci merkezli eğitim uygulamalarının olması sağlanmalıdır.

BAŞARIYI ARTIRMADA ÖĞRENME STİLLERİNİN ROLÜ

Bir öğrencinin öğrenme stilini belirleyerek gerekli düzenlemeleri yapmak öğrenci başarısını artırır. Gerekli düzenlemelerin başında her öğrenme stiline uygun öğretim malzemesi ve öğretim stratejisi hazırlamak gelir.

Her öğrencinin en iyi öğrendiği yol, onun öğrenme stilidir. Bir öğrencinin algılamasını, çevredeki diğer insanlarla ilişkileri ve öğrenme çevresindeki davranışlarına etki eden bilişsel, duyuşsal ve fizyolojik yapısı, onun öğrenme stilini belirler.

İyi veya kötü öğrenme stili yoktur. Önemli olan her öğrenciye en uygun şekilde öğreneceği stille öğretmektir. İnsanların farklı öğrenme ve farklı bilgi işleme sistemlerine, dolayısıyla farklı öğrenme stillerine sahip olduğu düşünülmektedir.

Öğretmen, karşısındaki öğrencilerin farklı öğrenme stillerine sahip olduğunu, hatta hangi öğrencinin hangi stille daha iyi öğrendiğini bilerek ona göre ders sunumu yapmalıdır.

Öğrenme stili olarak görülmeyen ama öğretmenlerin hemen dikkat edecekleri bazı hususlar vardır.

İnsanlar genellikle dört yoldan bilgi edinirler

- 1. Görsel:** Görerek ve okuyarak öğrenmeyi tercih edenler. Kendi kendine okuyarak öğrenirler, renkli temsil, grafik ve haritaları tercih ederler;
- 2. İşitsel:** İşiterek, dinleyerek ve tartışarak öğrenmeyi tercih ederler;
- 3. Kinestetik:** Bazılarının aklında hareket enerjisi daha iyi kalır. Bunlar öğrenecekleri şeylerle fiziksel temas kurarak, yaparak öğrenirler; Touchtill, kişinin el ile duyumsamasına dayanır. Kinestetik gezme, pantomim, dramatize etme vs yi kapsar.
- 4. Sosyal:** Bazı öğrenciler de başkalarıyla sosyal etkileşim (interaksiyon) halinde daha iyi öğrenir.

Öğrencilerin bu dört tip öğrenmeden hangisine yatkın olduğu (bilgi alma ve işleme yönünden) tespit edilirse, ona göre öğretim materyali hazırlanabilir.

Görsel öğreniciler

(gördüğüne inananlar - The Seeing-is-Believing Student)

Doğal olduğu yerler

Ayrıntıları ve renkleri hatırlar

Okuma, yazma, kanıt okuma

İnsanların yüzünü hatırlama (ama adlarını unutma)

Yazılarda görülen isimleri hatırlama

Zihinsel (görsel) imgeler yaratma

Problem çözme yolları

Talimatları okuma, problemleri listeleme

Düşünceleri düzenlemede grafiksel malzeme hazırlama

Akış kartları kullanma

Kağıt üzerinde grafiksel çalışmalarını görme ve akıl gözünde canlandırma

Değerleme ve test etme ihtiyacı

Görsel/yazılı testler

Araştırma raporları

Yazılı raporlar

Grafiksel gösterimler

En iyi öğrenme yolları

Not alma, liste yapma

Öğrenilecek bilgileri okuma

Kitaplar, video filmleri, filmler ve basılı malzemelerle öğrenme

Bir gösteriyi izleme

Okuma/çalışma özellikleri

Eğlenme ve dinlenme için okuma

Uzun süre çalışabilme

Çalışma sırasında sessiz ortam

Hızlı okuma

Kelimelerin sesinden ziyade yazılı şeklini hatırlama

Okuldaki güçlükleri

Ne yapılacağını görmeden hareket etme

Gürültülü ve hareketli bir çevrede çalışma

Ses akort etme

Görsel resim ve malzeme olmadan öğretmeni dinleme

Öğretmenin hoş olmayan görüntüsü ile ilgilenme

Sıkıcı ve süslenmemiş sınıfta çalışma

İşitsel öğrenciler. Konuşan, dinleyen öğrenci

Doğal olduğu yerler Doğaçlama konuşma – ayaküstü düşünme

Karşılaştığı insanların yüzlerini unutma ama adlarını hatırlama

Kelimelerle ve dille çalışma

Hafif sesli ortamlar

Problem çözme yolları

Lehte- aleyhte konuşma Seçenekler hakkında konuşma

Bir durumda ne yapılacağını o durumu yaşayanlara sorma

Hedefi sözle ifade etme

Sözlü tekrarlama

Değerleme ve test etme ihtiyacı

Yazılıdan ziyade sözlü

Projelerini sözlü olarak sunma

Proje olarak şiir okuma, şarkı söyleme

Ne öğrendiğinin birileri tarafından sorulması

En iyi öğrenme yolları

- Yüksek sesle konuşma
- Bir öğretmeni dinleme
- Küçük ve büyük grup tartışması yapma
- Çalışma yerinde fon olarak sözsüz müzik dinleme

Okuma/çalışma özellikleri

- Diyalog ve oyunları (piyesleri) okuma
- Karşılaştırma için içten ve dıştan seslendirme
- Okurken, ne okuduğu hakkında kendi kendine ve başkalarına konuşma
- Yeni kelimeleri seslendirmede başarı

Okuldaki güçlükleri

- Hızlı okuma; görsel öğrencilerden daha yavaş okuma
- Uzun sürede sessizce okuma
- Okuma yönlendirmeli; resimleri umursamama
- Okunması ve yazılması gereken zamana bağlı testler isteme
- Sessizleştirilmiş ortamda yaşama – konuşmayı beklememe
- Anlamlı ayrıntıları görme

Dokunsal öğrenciler. Hareket halinde olanlar

Doğal olduğu yerler

Spor , dans, macera, yarışma

Koşma, sıçrama, sürünme, yuvarlanma

Büyük motor kaslarını çalıştırma hareketleri

Problem çözme yolları

Önce harekete geçme ,sonra sonuçları değerlendirme

Problemlere fiziksel olarak yaklaşım

Problemleri kişisel yada küçük grupla çözmeyi tercih etme

Deneme yanılma, araştırmaya yönelik

Değerleme ve test etme ihtiyacı

Uygulamaya bağlı, projeye yönelik

Öğrencinin öğrendiğinin gösterilmesi, sergilenmesi

Bir şeyin nasıl yapıldığının gösterilmesi tercih edilir

En iyi öğrenme yolları

Yaparak -yaşayarak

Öğrenmede fiziksel hareket

Bilgi edinmek için araştırma, küçük grup tartışmaları

Okuma/alışma zellikleri

Hoşlanmaktan çok anlam ve bilgi için okur

“Nasıl”ı sorgulayan, içinde hareket olan, bilgi veren kitapları okur

Biraz hareket eder, biraz çalışır (kısa aralıklarla)

Yere yatarak / yatarak çalışırlar

Okuldaki güçlükleri

İçsel zellikleri olumludur

Sakin oturur

Dört dakikadan fazla dinleyebilir

Heceleme

Grdği işittiği Şeyleri söyler, yapılan her Őeyi hatırlar

Fiziksel olmadan duyguları ifade eder

Uzun süreli aktivitelere bağlı kalabilir

El ile öğrenenler. Duyarlı, hissedici, dokunmacı öğrenenler:

Doğal olduğu yerler

Kişilerarası ilişki becerisi, insanların duygularına katılma

Sözel olmayan iletişimi okuma

İnce hareket, grafik, el sanatı, ince yazı, sanat yazısı faaliyeti

Sıcak, soğuk, koku gibi çevre değişmelerini farketme

Problem çözme yolları

“Şayet şöyle olursa bu nasıl hissedilir” diye düşünme

Sorun ve çözümü konusundaki hisleri paylaşmak için insanlarla konuşma

Doğru olduğunu hissederse bir çözümü uygulama

Değerleme ve test etme ihtiyacı

Testte yada yaptığı işlerde hazır ve rahat hissederse yapabilir

Bireysel testte iyidir. Güven ortamı yoksa test fobisi gelişebilir

En iyi öğrenme yolları

Öğretmeni sevme ve sayma

Hoş, konforlu ve güvenli bir sınıf ve çevre iklimine sahip olma

Eline aldığı şeylerle çalışmayı sevme kendi hızı ile ilerleme

Sınıfta aldığı notları evde yeniden yazma

Okuma/alışma zellikleri

Zevkle okuma ve ondan duygulanma

İstediği Şeyleri okuma ve okuyacağı Şeyleri seçmeyi sevme

Tarihi ve romantik roman ve hayat hikayelerini tercih etme

Hoş ortamlarda daha iyi alışma

Okuldaki güçlükleri

Duygularının incindiğini öğrenme

Öğretmenin yönlendirmesi ve onayı olmadan başarma

Sıcak bir Şekilde döşenmemiş sınıfta alışma

Kendisini sevmeyen insanlarla alışma

Eşyalara dokunma, hissetme, değiştirme ihtiyaı

Bir öğrencinin bu tiplerden hangisine girdiğine karar vermek için basit gözlemler yapılmalıdır: Öğrenci gün boyu şarkı söyleyerek dolaşıyor ise işitsel, öğrenci öğrendiği her şey hakkında sizinle konuşmak istiyorsa sosyal, parlak resimli kitaplar ilgisini çekiyorsa görsel, bütün bunların dışında çok hareketli bir çocuk ise kinestetik bir öğrenci olabilir.

AKÇAABAT İMKB ANADOLU LİSESİ

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA
SERVİSİ

EKİM 2020